

Memòria justificativa de la necessitat d'aprovar la convocatòria per a la concessió d'ajudes per finançar projectes innovadors a través de la cooperació amb l'objectiu de cercar, implementar i digitalitzar solucions innovadores sostenibles en els establiments turístics de les Illes Balears, en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència finançat per la Unió Europea Next Generation EU

I

L'11 de febrer de 2022, es va publicar en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears* el Decret llei 3/2022, d'11 de febrer, de mesures urgents per a la sostenibilitat i la circularitat del turisme de les Illes Balears, i, posteriorment, la Llei 3/2022, de 15 de juny, va introduir conceptes innovadors a la normativa turística, com ara sostenibilitat, circularitat i economia circular.

S'introdueix, entre d'altres canvis, un nou títol V a la Llei 8/2012, de 19 de juliol, del turisme, relatiu a mesures d'economia circular, entesa aquesta com un «model de producció i consum, fortament fonamentat en l'optimització de processos i el redisseny de productes i serveis, que persegueix, a través de cicles biològics i/o tècnics, mantenir el valor funcional dels productes i dels materials durant el major temps possible, amb una clara vocació de minimitzar tant la pressió sobre els recursos com la generació de residus».

La Llei 8/2012, amb les modificacions esmentades té, entre d'altres, els següents objectius:

- Impulsar el turisme sostenible com el principal sector estratègic de l'economia de les Illes Balears, generador d'ocupació i de desenvolupament econòmic.
- Fomentar la investigació, el desenvolupament i la innovació tecnològica com a prioritats que impulsin el progrés del sector turístic a la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- Impulsar la circularitat al turisme de les Illes Balears.
- Impulsar un impacte regeneratiu al nostre territori i a la nostra societat.

C/ de Montenegro, 5
07012 Palma
Tel. 971 17 66 00
coordinacioturisme@dgoturis.caib.es

A l'article 68 de la Llei 8/2012, s'estableix com un dels principis generals la millora de la competitivitat mitjançant el desenvolupament del turisme sostenible, amb la següent redacció: «L'activitat turística de la comunitat autònoma de les Illes Balears s'ha de dirigir cap a la millora de la competitivitat del sector turístic mitjançant el desenvolupament del turisme sostenible i ha de tenir en consideració principalment la preservació i la conservació dels recursos turístics, procurant-ne l'aprofitament correcte i proporcionat, que garanteixi la perdurabilitat, la conservació i el manteniment del llegat natural, cultural, artístic i social de les Illes, i que contribueixi de forma equitativa al creixement econòmic i al benestar general»

A l'article 73 de la Llei 8/2012, s'estableix que l'administració turística ha de donar suport a la innovació i la modernització tecnològica de les empreses, els establiments i els serveis turístics, i les ha de fomentar i impulsar amb l'adopció de totes aquelles mesures i a través dels instruments que siguin necessaris, com la compra pública innovadora, per incrementar la competitivitat i la sostenibilitat i circularitat del sector turístic, així com la millora de les condicions de feina dels treballadors i les treballadores. Aquest article també estableix que l'administració ha de fomentar l'impuls a la investigació, el desenvolupament i la innovació en totes aquelles matèries que puguin redundar en benefici del sector turístic i dels professionals d'aquest sector.

Amb la nova redacció de la Llei 8/2012, els establiments turístics de les Illes Balears que pertanyen als grups d'allotjament hotel·ler (hotels, hotels de ciutat, hotels apartament i allotjaments de turisme d'interior); apartaments turístics, i allotjaments de turisme rural (hotels rurals i agroturismes) hauran d'aplicar estratègies de circularitat, d'acord amb les disposicions indicades en el títol V d'aquesta Llei. Les estratègies de circularitat estan definides en l'apartat d) de l'article 93 de la Llei 8/2012 com el «procediment pel qual una empresa fixa la motivació, la visió i els objectius (abast i escala) en matèria de circularitat».

La implantació de mesures d'economia circular implica la preservació i la millora del capital natural, l'optimització de l'ús de recursos i el foment de l'eficàcia del sistema per consolidar la reducció de residus, els mecanismes de separació i reutilització de residus, la disminució de desapfitaments, els sistemes d'ús de productes quilòmetre zero, etc. i estableix unes àrees prioritàries:

- àrea d'energia
- àrea de l'aigua
- àrea de materials i residus
- àrea d'aliments

N'és l'objectiu aconseguir un desenvolupament econòmic, ambiental i social sostenible, a més d'iniciar una transició verda en un sector que causa un impacte mediambiental negatiu, per aconseguir una reversió de la situació en el nostre entorn i la nostra societat. Com a conseqüència d'aquesta transició sostenible, resulta necessària l'aplicació d'una economia circular que incrementi l'optimització dels recursos, la reducció de la petjada ambiental de l'activitat turística i l'eficiència del tractament de residus i aliments per minimitzar els riscos per a la salut humana i el medi ambient, a més d'eleva la sostenibilitat econòmica, ambiental i social. El turisme sostenible ha de ser creador de riquesa i contribuir a la conservació i la protecció dels recursos del nostre territori, a més de protegir i promoure la diversitat cultural i el benestar dels residents de les illes, i ha de ser capaç de generar ocupació de qualitat i suport a l'economia local.

Aquestes estratègies de circularitat s'han de desenvolupar per el territori de les illes Balears en l'àmbit turístic a través del seu sistema general de gestió, que compregui tant el conjunt d'activitats com tots els seus nivells jeràrquics perquè es faci efectiva mitjançant l'elaboració i l'aplicació del pla de circularitat abans descrit.

Moltes de les aplicacions en matèria de sostenibilitat, encara no existeixen, i estan en fase d'investigació. Per això, és important, investigar, innovar e implementar tecnologies que donin resposta a les necessitats de sostenibilitat dels establiments turístics.

Finalment cal tenir en compte també de les definicions que es fan en la Llei 7/2022, de 5 d'agost, de de la ciència, la tecnologia i la innovació de les Illes Balears. A efectes d'aquesta norma es defineixen els conceptes de recerca, desenvolupament i innovació:

- a) La recerca comprèn el treball creatiu i sistemàtic realitzat amb l'objectiu d'augmentar el volum de coneixement (inclòs el coneixement de la humanitat, la cultura i la societat) i d'idear les noves aplicacions de coneixement disponible.
- b) El desenvolupament consisteix en treballs que aprofiten els coneixements existents obtinguts de la recerca i de l'experiència pràctica, i està enfocat a la producció de nous materials, productes o dispositius, és a dir, a la posada en marxa de nous processos, sistemes i serveis, o bé a la millora substancial dels existents.
- c) La innovació entesa com l'ús de coneixements, noves idees, productes, serveis o mètodes que millorin significativament la competitivitat i la qualitat dels béns i serveis públics i privats allà on no s'han utilitzat mai.

II

El que s'ha exposat anteriorment encaixa amb el que es preveu en el Decret llei 3/2021, de 12 d'abril, de mesures extraordinàries i urgents per executar les actuacions i els projectes que han de finançar-se amb fons europeus en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR). En aquest document es va exposar que l'expansió de la pandèmia de la COVID-19 arreu del món ha provocat unes conseqüències desoladores en la salut de les persones, però, dissortadament, no només en la salut, sinó que els seus efectes han afectat greument el teixit social i econòmic. Per afrontar la crisi sanitària s'han adoptat mesures excepcionals adreçades a reduir suficientment l'impacte i controlar l'expansió de la pandèmia i, també, a pal·liar i revertir els seus efectes negatius en l'àmbit social i econòmic. En aquest sentit, la Unió Europea ha apostat per una recuperació ferma i decidida de l'economia i de la societat amb la finalitat no només de reparar els danys, sinó també de sortir reforçats de la crisi. Aquest Decret llei 3/2021 va ser substituït per la Llei 4/2021, de 17 de desembre, de mesures extraordinàries i urgents per executar les actuacions i els projectes que han de finançar-se amb fons europeus en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (a partir d'ara PRTR).

L'aposta de la Unió Europea s'ha traduït en un paquet de mesures per impulsar la convergència, la resiliència i la transformació de la Unió Europea que parteixen de les primeres conclusions adoptades pel Consell Europeu en reunió extraordinària realitzada entre els dies 17 i 21 de juliol de 2020, conclusions aquestes que es van complementar posteriorment en la reunió d'11 de desembre de 2020. Aquestes mesures s'articulen fonamentalment mitjançant dues vies: l'instrument europeu de recuperació, també anomenat Next Generation EU, amb una dotació de 750.000 milions d'euros, en el qual encaixa la present subvenció, i el marc financer pluriennal (MFP) per als exercicis 2021-2027. L'instrument europeu de recuperació es fonamenta al seu torn en tres pilars, entre els quals cal destacar el mecanisme de recuperació i resiliència (MRR), destinat a donar suport als esforços dels estats membres per recuperar-se, reparar els danys i sortir reforçats de la crisi, amb un àmbit d'aplicació estructurat al voltant de sis grans blocs d'actuacions: la transició ecològica; la transformació digital; el creixement intel·ligent, sostenible i integrador, que inclou la cohesió econòmica, l'ocupació, la productivitat, la competitivitat, la recerca, el desenvolupament i la innovació, i un mercat interior que funcioni correctament amb petites i mitjanes empreses sòlides; la cohesió social i territorial; la salut i la resiliència econòmica, social i institucional, amb l'objecte, entre altres, d'augmentar la preparació i la capacitat de reacció davant la crisi, i les polítiques per a la propera generació, la infància i la joventut.

Mitjançant la Resolució de 23 de desembre de 2021 de la Secretaria d'Estat de Turisme, es va publicar l'Acord de la Conferència Sectorial de Turisme, pel qual es

fixen els criteris de distribució i el repartiment resultant per a les comunitats autònomes del crèdit destinat al finançament d'actuacions d'inversió d'entitats locals en el marc del component 14, inversió 1, del PRTR de l'annualitat del 2021.

Mitjançant la Resolució de 19 de desembre de 2022, de la Secretaria d'Estat de Turisme, es va publicar l'Acord de la Conferència Sectorial de Turisme, pel qual es fixen els criteris de distribució, i el repartiment resultant per a les comunitats autònomes, del crèdit destinat al finançament d'actuacions d'inversió per part d'entitats locals, en el marc del component 14, inversió 1, del PRTR de l'annualitat del 2022.

En virtut del que s'estableix en aquests acords, a la comunitat autònoma de les Illes Balears li corresponen 47,75 milions d'euros per l'any 2021 i 51,9 milions d'euros per l'any 2022.

Aquests imports inclouen actuacions de cohesió de destinació (ACD) amb els següents imports destinats a aquesta convocatòria:

- a) l'any 2021, l'ACD _ Subvenció de projectes energètics d'economia circular en empreses turístiques per valor de 2.000.000 €
- b) l'any 2021, l'ACD _ Subvencions per la digitalització de programes de gestió d'empreses hoteleres per valor de 3.880.000 €
- c) l'any 2021, l'ACD _ Subvenció projectes economia circular en empreses turístiques per valor de 1.350.000€ (excedent de la convocatòria de subvencions per a finançar l'elaboració dels plans de circularitat d'allotjaments turístics, amb l'objectiu de donar compliment a les mesures previstes als capítols I i II del títol V de la Llei 8/2012, de 19 de juliol, del turisme de les Illes Balears (BOIB Núm. 171, 31 de desembre de 2022).
- d) l'any 2022, l'ACD_ (Etiqueta 022) Foment de l'eficiència energètica a través de la innovació, investigació i desenvolupament per a donar solucions ambientals al canvi climàtic, descarbonització i mobilitat sostenible en allotjaments turístics per valor de 4.802.302,21 €.
- e) l'any 2022, l'ACD_ Accions de foment de la digitalització turística per valor de 1.600.000€.

La suma de totes aquestes accions s'incardinen en la present subvenció per un import total de 13.632.302,21 €.

La convocatòria tindrà 2 programes:

a) Programa I_ Investiga: Projectes de recerca, desenvolupament, transferència de tecnologia amb l'objectiu final de trobar solucions innovadores sostenibles pel sector turístic de les Illes Balears en el marc del Component C14.I1 Transformació del Model Turístic cap a la sostenibilitat, del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència. L'import econòmic d'aquest programa serà la suma de les actuacions a), c) i d) per un total de 8.152.302,21€.

b) Programa II_ Innova: Projectes d'innovació amb l'objectiu final implementar i digitalitzar solucions innovadores sostenibles en els establiments turístics de les Illes Balears en el marc del Component C14.I1 Transformació del Model Turístic cap a la sostenibilitat, del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència. L'import econòmic d'aquest programa serà la suma de les actuacions b) i e) per un total de 5.480.000€.

III

Quant a l'àmbit competencial i d'acord amb el principi de seguretat jurídica, aquesta Ordre respecta la normativa autonòmica, en concret l'article 30.11 de l'Estatut d'autonomia, que atorga a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears la competència exclusiva en matèria de planificació turística.

D'altra banda, cal esmentar també l'article 24.1 de l'Estatut, el qual estableix que els poders públics de la comunitat autònoma reconeixen l'activitat turística com a element econòmic estratègic de les Illes Balears. El foment i l'ordenació de l'activitat turística s'han de dur a terme amb l'objectiu de fer-la compatible amb el respecte al medi ambient, el patrimoni cultural i el territori, així com impulsar polítiques generals i sectorials de foment i ordenació econòmica que tenguin com a finalitat afavorir el creixement econòmic a mitjà i llarg termini.

IV

En el marc de la regulació de la competència, els articles 107 i següents del Tractat de funcionament de la Unió Europea (TFUE) s'ocupen de les anomenades ajudes d'estat. L'article 107, apartat 1, del TFUE prohibeix les ajudes estatals en els termes següents: «seran incompatibles amb el mercat interior, en la mesura que afectin els intercanvis comercials entre estats membres, les ajudes atorgades pels estats o mitjançant fons estatals, sota qualsevol forma, que falsegin o amenacin falsejar la competència, afavorint determinades empreses o produccions». Per això, per al bon funcionament del mercat interior, s'exigeix que s'apliquin rigorosament i eficaçment les normes de competència en matèria d'ajudes estatals.

La Instrucció 1/2021, del conseller de Fons Europeus, Universitat i Cultura i de la consellera d'Hisenda i Relacions Exteriors, de 20 de desembre de 2021, per la qual es regula el procediment de notificació i comunicació a la Comissió Europea dels projectes que estableixin, concedeixin o modifiquin ajudes públiques, fixa els paràmetres que s'han de revisar per determinar si el projecte que s'ha de gestionar és o no una ajuda d'estat. Per això, després de dur a terme la corresponent anàlisi, resulta que la convocatòria d'ajudes constitueix una ajuda d'estat, atès que encaixa en la descripció de l'article 107 TFUE.

Malgrat la incompatibilitat amb el mercat interior de les denominades ajudes d'estat, el Reglament (UE) 651/2014, de la Comissió, de 17 de juny, declara determinades categories d'ajudes compatibles amb el mercat interior en aplicació dels articles 107 i 108 del Tractat.

Així, l'article 25 d'aquest Reglament estableix que les ajudes a projectes de recerca i desenvolupament són compatibles amb el mercat interior sempre que es compleixin determinades condicions en aplicació d'aquest article. Per això, els percentatges màxims sobre el cost subvencionable pel que fa al Programa I de l'ajuda regulada en aquesta Ordre són de:

- 100% per la investigació fonamental
- Entre el 50-70% per la investigació industrial
- Entre el 25-45 % pel desenvolupament experimental
- Entre el 50-70 % per els estudis de viabilitat

Per altra banda l'article 29 del Reglament estableix que les ajudes a la innovació en matèria de processos i organització també són compatibles amb el mercat interior sempre que es compleixin determinades condicions en aplicació d'aquest article.

Per això, els percentatges màxims sobre el cost subvencionable i els requisits pel que fa al Programa II de l'ajuda regulada en aquesta Ordre són de:

- Les ajudes a grans empreses únicament seran compatibles si col·laboren de manera efectiva amb PIME en l'activitat objecte d'ajuda i si les PIME amb les quals col·laboren corren amb un mínim del 30% del total dels costos subvencionables.
- No excedirà del 15% dels costos subvencionables si es tracta de grans empreses i del 50% dels costos subvencionables en el cas de les PIME.

Per tant, atès que la convocatòria compleix els requisits que estableix l'article 25 i 29 del Reglament, les ajudes previstes són compatibles amb el mercat interior i, alhora, queden exemptes de l'obligació de notificació establerta en l'article 108, apartat 3, del Tractat.

V

Quant al marc regulador d'aquesta convocatòria, resulta d'aplicació la normativa estatal i autonòmica en matèria de subvencions, constituïda per la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions, i el Reglament d'aquesta, aprovat pel Reial decret 887/2006, de 21 de juliol, així com el Text refós de la Llei de subvencions, aprovat pel Decret legislatiu 2/2005, de 28 de desembre.

En concret, aquesta subvenció s'ha de regir pel que es disposa en la Resolució d'11 d'abril de 2022 de la Secretaria d'Estat de Turisme per la qual es publica l'Acord de la Conferència Sectorial de Turisme de 29 de març de 2022, pel qual es modifica el de 21 de desembre de 2021, pel qual es fixen els criteris de distribució i el repartiment resultant per a les comunitats autònomes del crèdit destinat al finançament d'actuacions d'inversió d'entitats locals en el marc del component 14, inversió 1, del PRTR.

També pel que disposa la resolució de 19 de desembre de 2022, de la Secretaria d'Estat de Turisme, per la qual es publica l'Acord de la Conferència Sectorial de Turisme de 14 de desembre de 2022, pel qual es fixen els criteris de distribució, i el repartiment resultant per a les comunitats autònomes, del crèdit destinat al finançament d'actuacions d'inversió per part d'entitats locals, en el marc del Component 14 Inversió 1 del PRTR.

Igualment, és aplicable el Reial decret llei 36/2020, de 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració pública i per a l'execució del PRTR, i el Reglament (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer de 2021, pel qual s'estableix el mecanisme de recuperació i resiliència; l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del PRTR; l'Ordre HFP/1031/2021, de 29 de setembre, per la qual s'estableix el procediment i el format de la informació que s'ha de proporcionar per les entitats del sector públic estatal, autonòmic i local per al seguiment del compliment de fites i objectius i d'execució pressupostària i comptable de les mesures dels components del PRTR, i altra normativa tant europea com nacional que sigui aplicable a la gestió, seguiment, verificació, publicitat i control en el marc del PRTR; l'Ordre HFP/55/2023, de 24 de gener, relativa a l'anàlisi sistemàtica del risc de conflicte d'interès en els procediments que executen el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència. En aquest sentit, cal esmentar que la

convocatòria s'ajusta als principis transversals de l'MRR i als principis de gestió prevists en l'article 2 de l'esmentada Ordre HFP 1030/2021.

En aplicació del principi de «no causar perjudici significatiu» al medi ambient —principi «do no significant harm (DNSH)»—, d'acord amb el que preveu el Pla de Recuperació i el Reglament (UE) 2021/241, s'ha de respectar la normativa mediambiental aplicable, inclòs el Reglament (UE) 2020/852 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juny de 2020, relatiu a l'establiment d'un marc per facilitar les inversions sostenibles i pel qual es modifica el Reglament (UE) 2019/2088, així com la Guia tècnica de la Comissió Europea (2021/C 58/01) sobre l'aplicació d'aquest principi DNSH. En tots els casos, s'han de respectar els procediments d'avaluació ambiental, quan siguin aplicables, conforme a la legislació vigent, així com altres avaluacions de repercussions que puguin resultar d'aplicació en virtut de la legislació mediambiental.

D'altra banda, l'actuació s'adequa a l'etiqueta climàtica de contribució al PRTR següent:

-022 «Processos de recerca i innovació, transferència de tecnologia i cooperació entre empreses, amb especial recalcament en l'economia amb baixes emissions de carboni, la resiliència i l'adaptació al canvi climàtic»

En l'àmbit autonòmic, resulta d'aplicació la Llei 4/2021 i, en conseqüència, la tramitació urgent, el despatx prioritari i les especialitats en matèria de gestió pressupostària i de les subvencions que s'hi estableixen.

Igualment, en l'àmbit intern, és aplicable el Pla d'Acció de la Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball derivat dels test d'autoavaluació i risc de l'annex II de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del PRTR, aprovat per la Resolució del secretari general de la Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball de 14 de juliol de 2022, modificada per la resolucions del secretari general de 25 d'agost de 2022 i de 24 de maig de 2023.

Per tot l'anterior, des de la Direcció General Turisme es considera necessari aprovar la convocatòria per a la concessió d'ajudes per finançar projectes innovadors a través de la cooperació amb l'objectiu de cercar, implementar i digitalitzar solucions innovadores sostenibles en els establiments turístics de les Illes Balears, en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència finançat per la Unió Europea Next Generation EU, amb les característiques següents:

- Import: 13.632.302,21 euros

- Anualitat: 2024, amb la distribució pressupostària següent:

Partida pressupostària	Quantia (euros)
12201/G/751C01/77000/00/MR070	10.632.302,21
12201/G/751C01/78000/00/MR070	3.000.000,00
	13.632.302,21

Palma, en data de la signatura electrònica

El director general de Turisme

Josep Aloy Pons

C/ de Montenegro, 5
07012 Palma
Tel. 971 17 66 00
coordinacioturisme@dgoturis.caib.es

GOVERN
ILLES
BALEARS

DOCUMENT ELECTRÒNIC

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

[REDACTED]

ADREÇA DE VALIDACIÓ DEL DOCUMENT

[REDACTED]

INFORMACIÓ DELS SIGNANTS

Signant

JOSE ALOY PONS

Director General de Turisme

Conselleria de Turisme, Cultura i Esports

COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

Data signatura: 08-Feb-2024 09:26:09 AM GMT+0100

"Data signatura" és la data que tenia l'ordinador del signant en el moment de la signatura

METADADES DEL DOCUMENT

Nom del document: 2._Mem__ria_de_necessitat_subvenci___l_d_i.pdf

Data captura: 08-Feb-2024 09:26:00 AM GMT+0100

Les evidències que garanteixen l'autenticitat, integritat i conservació a llarg termini del document es troben al gestor documental de la CAIB

Pàgines: 11

Adreça de validació:

https:

CSV: